

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

Ds. D. Chr. Overduin 27 november 1988

Catechismus zondag 21 vraag 55

Schriftlezing : Johannes 13 : 31 - 35

Zingen : Psalm 31 : 15
 31 : 16
 31 : 17,18,19

Avondzang : 1, 6

De 21e Zondag.

VRAAG 54: Wat gelooft gij van de *heilige algemene Christelijke Kerk*?

ANTWOORD: Dat de Zone Gods uit het ganse menselijk geslacht zich een gemeente, tot het eeuwige leven uitverkoren, door zijn Geest en Woord, in enigheid des waren geloofs, van den beginne der wereld tot aan het einde, vergadert, beschermt en onderhoudt; en dat ik daarvan een levend lidmaat ben, en eeuwig zal blijven.

VRAAG 55: Wat verstaat gij door *de gemeenschap der heiligen*?

ANTWOORD: Eerstelijk, dat de gelovigen allen en een iegelijk, als lidmaten aan den Heere Christus en al zijn schatten en gaven gemeenschap hebben. Ten andere, dat elk zich moet schuldig weten, zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewilliglijk en met vreugde aan te wenden.

THEMA: IK GELOOF: DE GEMEENSCHAP DER HEILIGEN

1. DEELGENOTEN

2. REISGENOTEN

De Catechismus stelt zo de vraag: "Wat verstaat gij?" Vaak wordt de vraag zo geformuleerd: "Wat gelooft gij?" En hebben wij daar ook de nadruk op gelegd, dat het geloof niet altijd 'een zien' inhoudt. En als het gaat om de kerk en de Heilige Geest, en andere zaken, dat wij dan soms zo in het donker turen. Maar dat overeind blijft die belijdenis van de kerk: Ik geloof. Ook al zien we soms niet veel. En al lijkt het dat alles overspoeld wordt door het ongeloof, door de leugen. Maar nu vraagt de Catechismus: "Wat 'verstaat' gij door de gemeenschap der heiligen?" Ik weet niet of zij dat bedoeld hebben, maar ik zou er iets van willen zeggen, over dat: Wat 'verstaat' gij?

En wel dit: Er is altijd het gevaar aanwezig dat de mens vanuit zijn persoonlijke waardering, sympathie, antipathie, dat hij daaraan de gemeenschap afmeet, of de gemeenschap gestalte geeft. Als je bijvoorbeeld van iemand gelooft, soms in één kerk, dat hij wel een echte gelovige is, en dat je dan zo iemand aanvaardt in een zekere gemeenschap.

Nu is het natuurlijk menselijk en begrijpelijk, als je elkaar ontmoet op reis door dit leven, en je hebt iemand waar je bijvoorbeeld je woorden aan kwijt kan, en die zijn woorden ook aan jou kwijt kan, en waar bepaalde raakvlakken zijn, dat je zegt: Hé, dat heb ik ook ondervonden, op die manier, dan denk ik dat wij dat wel moeten goed vinden. Dat er dan op een bijzondere wijze, je zou zeggen, een extra band is, en een zekere gemeenschapsoefening, innerlijk ook een gevoel van eenheid is. Dat krijg je ook als je veel met elkaar meemaakt. Als je nood, zorg en ellende met elkaar deelt, en je leert elkaar in die weg kennen.

Er staat in de Spreuken: "Een broeder wordt in de benauwdheid geboren". Maar dan

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

inderdaad, dan geeft dat ook een bijzonder stukje gemeenschap. Dat zijn dingen die je nooit meer weg kunt redeneren. Dat kan wel tijdelijk begraven liggen onder alle omstandigheden en drukte van het leven, maar toch is er iets waarin je elkaar zo hebt leren kennen, zo dicht bij elkaar geweest bent, dat zoiets blijft toch bestaan. En op sommige momenten komt dat weer duidelijk naar boven.

Dat zijn op zichzelf goede dingen. Maar als je nu die vraag: “Wat verstaat jij?”, dan merk je toch dat de wind uit een wat andere hoek waait. Dat het ergens breder is dan een geestelijke band in het bijzonder met die of die. Dat het echt breder is.

Misschien dat er daarom wel gevraagd wordt: Wat versta je daar nu onder? Omdat wij, erg individualistisch als we zijn, persoonlijk, dat je zegt: Ja, ik heb zo’n goed avond gehad, ik heb toch zo’n goede band met die of met die. Dat is niet erg, dat heb ik al gezegd. Dat veroordeel ik niet. Maar waarbij je als het ware toch ergens in een heel kleine cirkel opgesloten bent. Dat krijg je natuurlijk toch altijd een beetje. Dat, als alles een beetje gaat en er zijn geen bijzonderheden, dan komt dat vooral aan de orde. En in tijden van druk en zorg, dan worden mensen weer naar elkaar toe gedreven.

Maar toch, ik moet kiezen voor de manier en de wijze waarop de Catechismus dit nu aan de orde stelt. Wat versta je nu onder de gemeenschap der heiligen? Want hier wordt met ‘heiligen’ geen volmaakte mensen bedoeld. Hier wordt de kerk mee bedoeld.

Als je zegt: “Ja maar die kerkmensen zijn toch niet heilig”, - bij de Roomse kerk heb je heiligen – “maar wij hebben toch geen heiligen?” Nou, als je nu rekent dat Paulus, als hij schrijft aan de gemeenten waar soms heel wat aan de hand is, denk aan de Korinthegemeente, wat er aan de hand is aan zonde en afwijking, en toch zijn het heiligen. Hij noemt ze zo: “Geroepen heilige broeders”. Je moet dus niet te gauw concluderen en zeggen: “Heiligen? Nu ja, als je het dan heiligen wilt noemen, dat is hij en dat is hij”. Want, nogmaals, dan komt het gewicht en de klemtoon te liggen in ons persoonlijke gevoel. En daar zijn we al zo vatbaar voor, om vanuit onszelf de criteria aan te wenden om te zeggen: “Die en die, dat of dat is écht”. Nee, je moet het breder trekken.

De heiligen dat zijn de afgezonderden; die in de kerk zitten. Dan moet je niet lachen en zeggen: “Nou, nou, ik weet veel te veel van de kerk en van de kerkmensen, dat maak je mij niet wijs”. Ja, maar dat ‘heilig’ dat betekent, zoals ik al zei, ‘afgezonderd zijn’. De heilige dingen in het Oude Testament, waren dingen die een zeker doel, een zekere bestemming hadden, op een bepaalde plaats lagen.

Daar lagen de tangen, de wasbekkens, de krauwels waar men het vlees mee uit de potten moest halen. Daar had je de vaten in de tempel, de bekers. Daar had je de altaren. Dat waren heilige dingen, En nu kun je niet zeggen: “Waar ontlenen nu die dingen hun heiligheid aan? Waarom is die ark nu zo heilig? Waarom is dat reukofferaltaar heilig en de tafel der toonbroden? Waarom wordt dat een heiligheid der heiligheden genoemd? Dat is toch ook maar gewoon goud of zilver, of mooi hout? En dat zijn toch ook maar gewone broden?”

Ja, maar dat ‘heilig’ wil dan zeggen: God heeft ze een bestemming gegeven. Daarom noemen we ze heilig. Omdat dát brood. Dát vorkje, dát mes, dát wasbekken, heeft een plaats gekregen in de dienst van God. Die zijn daartoe afgezonderd. Dat ‘heilig’ geldt bijvoorbeeld niet van: Ik heb thuis precies hetzelfde lampje, hetzelfde kaarsje, ik heb precies dezelfde vorkjes die in de tempel gebruikt worden. Ik heb ook zo’n mooie zeven-armige kandelaar met die lichten, die is dus heilig.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

Nee, dat is privé. Daar kan je een waarde aan hechten misschien, om welke oorzaak dan ook, maar het is anders. Die kandelaar die daar in de tempel of tabernakel stond te branden was heilig, want die was tot dat doel en daarvoor bestemd. Om een symbool te zijn. Om te prediken.

In die zin zou je in de eerste plaats kunnen zeggen: Een mens is niet heilig omdat hij nooit kwaad gedaan heeft. Maar je mag zeggen: Hij is heilig omdat hij afgezonderd is van alle mensen, en geroepen tot het Evangelie, en door het Evangelie. Daarom lees je in het Doopsformulier: "Geheiligd zijn". Daarom schrijft Paulus: Als nu een man ongelovig is, en de vrouw is gelovig, dan zijn die kinderen heilig, afgezonderd. Bestemd ergens voor. Zo ver gaat dat.

Het is dus zaak om eigenlijk hier niet te beginnen met het persoonlijke, maar met het gemeenschappelijke. Om tegen elkaar te zeggen: Zeg zoon, dochter, jongen, meisje, dat geldt jou ook. Jij bent ook afgezonderd. God heeft jou ook voorbestemd om een plaatsje in te nemen in Zijn kerk, onder Zijn eeuwigblijvende Woord. Dat is Gods heiligend, bestemmend, afzonderend werk,

Dat maakt het juist ook zo ernstig, begrijp je wel? Als Israël op eigen gekozen wegen ging, vol onheiligheid, zonde en kwaad, dan moet je dat niet zo opvatten, dat de Heere God zegt: "Nou, een mooi stelletje heiligen". Dan moet je niet zeggen: "Nou, daar bleek wel dat het eigenlijk geen heiligen waren. Het waren maar goddeloze mensen". Nee. Dat God tot Israël komt, dat God Zijn bedroefdheid als het ware uitspreekt, en dat Hij klaagt: "Waar is de scheidbrief van uw moeder? Heb ik jullie je congé gegeven?" Dat komt juist omdat God ze geheiligd hád! Dat maakt het zo triest. Dat is nog te licht gezegd. Dat maakt het zo erg! Dat dat volk wat door de Heere God uit Abraham afgezonderd was, geheiligd, dat die net deden of ze uit hun neus bloedden, en voor de afgoden gingen knielen. De Baäls en de Astharoth nawandelden, en alle verfoeiselen die je je maar in kon denken. Dat was juist dáárom zo erg, omdat ze door God afgezonderd waren tot dat doel, binnen die perken van Zijn genadeopenbaring van Zijn dienst.

Daarom moeten we de zaken even ruim trekken, bij de aanvang. En ik vraag niet: Jongen, meisje, ben jij al heilig? Ben jij al op het punt gekomen dat je kunt zeggen: Nou, nee, ik kan me niet heugen wanneer ik de laatste zonde gedaan heb, of de laatste verkeerde gedachte gehad heb. Dat vraag ik niet. Dat vraagt de Paus als er een verzoek wordt gedaan of iemand heilig verklaard of zalig verklaard kan worden: "Hoe is die man geweest, en is het écht waar? Was hij écht zo heilig?" Maar dat mag ik niet doen. Wij zijn in die zin niet Rooms .

Het gaat heel ergens anders over. Het gaat erover, jongen, meisje, jij BENT geheiligd. Jij bent niet toevallig hier of daar geboren in het jaar negentienhonderd-zoveel.

Jij bent bestemd om dan en dan geboren te worden, en om die vader – dat is niet toevallig – die moeder te hebben. En dat zij je daar en daar in die en die kerk, gemeenschap, aan God hebben overgedragen. En dat God daarin heeft gesproken van Zijn onwankelbare beloften. Daar zit het op vast.

Dat maakt het dan juist zo ernstig. Want als je zou zeggen: "Dat ben ik niet, daar hoor ik niet bij. Ik ben een ondeugende jongen, ze moesten eens weten wat ik overhoop gehaald heb". Ja, dan kon je er gemakkelijk onderuit. Maar nu trekken we de lijn even breed uit. Of je ondeugend bent of minder ondeugend, je bent hier gebracht, in de kerk,

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

als zuigeling. Toen is er gevraagd aan vader en moeder: “Of gij niet bekend dat zij in Christus geheiligd zijn?”. Toen hebben vader en moeder gezegd: “Ja”.

Hebben ze toen gezegd: “Dat weet ik niet, want ik weet niet of dit kind wel uitverkoren is”. Nee, dat wisten ze zeker niet. Maar ze wisten wel dat dat kind uitverkoren is geweest om op dat moment, hier of daar in de kerk, aan God te worden voorgesteld. Dat weet je alvast wel!

Dáárom doet het ook zo'n pijn als kinderen van de weg afdwalen. Dat maakt het ook zo ernstig. Dan komt ook die vermaning. Je moet echt niet denken dat ik vanavond eens even rondkijk, en denk, van jou weet ik dit, van jou weet ik dat; en als de mensen dit wisten of dat wisten. Nee, wie er het hardste om lacht, misschien wel schamper, en denkt: Heilig? Die zou ik het meest aan zijn jas willen trekken en zeggen: “Weest gewaarschuwd. Want dat kun je nooit meer ongedaan maken, dat God jou en mij heeft gebracht onder het licht van Zijn heilig Woord”. Dat is wel zo'n heiliging, dat, man, vrouw, die had nog helemaal niets te kiezen, - jouw keus was al lang gedaan in het Paradijs – toen ben je al voor het aangezicht van de Heere God gebracht. Toen al. Wil jij zeggen dat het niet waar is?

Wat is dat ernstig. Nu weet ik wel, je kunt zeggen: “Dat begrijpt en verstaat een mens niet. Hij gooit zijn kop in de wind, en dit en dat”. Dat kan allemaal wel waar zijn, maar wij moeten de zaak toch zuiver stellen. En je zult nooit kunnen verantwoorden ten aanzien van de Heere God door te zeggen: “Ja hoor eens, maar ik kon niet, ik dit niet”. Het zal echt zo zijn dat wij als vijanden openbaar komen. En dat Jezus zal zeggen: “Gij die niet gewild hebt dat Ik Koning over u zijn zal, breng ze hier en sla ze aan Mijn voeten dood”.

Als nu iemand zegt: “Ja maar dominee, ik wil eigenlijk niet, Wat moet ik dan doen?

Ja, dat vind ik altijd een beetje moeilijk. In die zin, om te zeggen: “Je hoeft niets te doen. Je moet gewoon in de kerk blijven, daar ben je neergezet.”

Vandaag of morgen kwam die priester en die neemt één of ander tangetje op, of vorkje of mesje, krauweltje, wat hij nodig had. Dan werd het gebruikt . Sommige dingen werden maar eens in het jaar gebruikt.

Als God nu vandaag of morgen bij jou persoonlijk, in de kerk, in het Evangelie, bij jouw bankje stopt en zegt: “Vandaag is het de tijd, Ik wil jou gebruiken, Ik wil jou helpen”. Wat dan? Ja waarom? “Jij ligt hier toch, jij zit hier toch in Mijn tempel? Het gebouw van Mijn gunstbewijzen, Dat is niet zómaar. Ik heb je daar niet in gezet op weg naar de galg. Maar ik heb je daar gebracht om te horen de woorden van het leven. Om de ene troost in leven en in sterven”.

Misschien zeg je: “Ja goed, ik wil leven”. Nu ja, dat wil de Heere ook. Maar je moet niet denken van: “O, het is toch eigenlijk verschrikkelijk, daar zit ik nu weer in de kerk”. Als je nu morgen ook eens bijna dood bent, zou je dan nog zo denken? Of zou je dan zeggen: “O, ik zou nog wel eens de geloofsbelijdenis willen horen, ik zou nog wel eens willen horen: Onze Vader, die in de hemelen zijt. Ik zou nog wel eens mee willen zingen in de kerk”. Maar geheiligd ben je, dat kan geen water van de zee afwassen.

Mag ik nog eens dat stukje uit de geschiedenis, wat op mij een onuitwisbare indruk maakte, vertellen?

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

Luther kreeg de boodschap dat een nichtje van hem aan het eind was. Ze moest sterven, en ze kon niet sterven. Want ze moest sterven aan een vreselijke kwaal, en ze had haar eigen leven vergooid, als meisje. Gewoon vergooid. Je hebt allemaal wel eens gehoord van allerlei ziektes die je kunt krijgen. Tegenwoordig heb je AIDS, een vreselijke ziekte. Maar dat meisje moest sterven.

Toen vroeg men of dat hij eens naar haar wilde komen kijken, want ze was zo bang. En Luther deed dat, en die komt daar binnen, en daar ziet hij dat kind – dat nichtje van hem, ze was nog niet zo oud – de wanhoop nabij.

Ze zegt: “Oom, ik heb mij aan de duivel verkocht, en nu is alles verloren. Nu ben ik verloren, voor eeuwig verloren”. Toen zei hij: “Kind, luister eens naar mij. Jij bent toch gedoopt?”

“Ja”. Hij zei: Nou, dat betekent dat er toen een koop gesloten is, God heeft jou gekocht om het bloed van de Heere Jezus Christus. Jij bent groot geworden. Je bent alles vergeten, of je hebt er geen zin in gehad. Jij hebt een andere koop gedaan. Jij hebt jezelf verkocht aan de duivel, de zonde. Maar die koop die geldt niet. Jij kunt jezelf niet meer verkopen. Dat heb je wel gedacht, maar het kan eigenlijk niet. Want je was al gekocht en verkocht toen God Zijn Naam op jou legde. Dus wat je allemaal gedaan hebt, jezelf verkocht aan de duivel, dat geldt niet kind. Dat ENE geldt: - ik zeg het met mijn woorden – dat bloed van Jezus Christus. Dat geldt!”

En dat meisje werd zo blij. Alle benauwdheid en tranen en wanhoop moesten vluchten. En die werd nu echt getroost met dat wonder, dat God haar gedoopt had. En dat zij dat niet ongedaan kon maken, wat ze ook gedaan had. De eerste koop blijft geldig.

Nu moet je dat niet dogmatisch, leerstellig over gaan redeneren, en zeggen: “Nu, dat vind ik wel een beetje een overschatting, want, de doop daar kan je toch niet mee zalig worden?” Als je dat doet dan trek je het in het profane, in het menselijke. Dat moet je horen als een dauw, zien als een dauw op de druiven. Zoiets kostbaars, als je daar in zo’n kamertje bij zo’n verloren mensenkind zit.

Toen ik het las, dacht ik: Man wat ben je toch door God begenadigd om dat te mogen zeggen. Om dat aan dat kind te mogen meedelen. Om daarop nu te sterven, op die trouwbeloften van God. Dat Hij ondanks alles, jouw God is en blijft. Dat is een geloofsoefening, dat kun je niet met een gewoon praatje ontkrachten of zo. Daar kan je alleen maar blij mee zijn. En dan zegent de Heere het ook.

Luther zag dus op dat moment heel helder wat dat betekende. Geheiligd te zijn, afgezonderd. En hij mocht daarop terugvallen.

Nu, zo zou ik nu ook iedereen die hier vanavond is, van het kleinste kind en die beneden in de crèche zit, willen toeroepen: “Je bent geheiligd, afgezonderd”. Als dat niet meer gezegd wordt, zou ik bijna zeggen: Dan heeft het ook geen zin meer, dan functioneert het niet. Ik bedoel, als je een keer naar de kerk komt om het kindje te laten dopen, want je wilt niet dat het een heiden is, en later kan het er misschien wel last van hebben. Je voelt wel aan, dat is heel anders. Dan ontbreekt ergens die schakel van het allerheiligst geloof, door de liefde werkende. En dan gebeurt er misschien wel niets ook. Maar als er nog mag zijn in de gemeente, die oefening des geloofs, dat verborgen aanroepen van de Naam: “Heere, ontferm U”, hoef je niet te wanhopen. Want dan kan het toch niet anders, of dat allerheiligst geloof kan het niet gewonnen geven. Dat kan het niet gewonnen geven, al komt er van alles tegenop: “Heere, het is toch Uw Woord,

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

het is toch Uw roem, Uw onverwin'bre kracht. Uw Naam zal toch alleen eeuwig de eer ontvangen. Het is toch naar Uw Naam genoemd?"

Zolang dat gevonden wordt hoef je er niet aan te twijfelen, of je zit nog in de gemeenschap der heiligen. Je zit nog in de kerk, je bent er niet uit.

Nu, dat was nu even iets over dat heilige.

Dat heilige kun je ook zo verstaan, dat is niet een tegenstelling, maar dat woord 'heilig' betekent: In Christus geheiligd. Je hebt een boekje over Kohlbrugge, de onheilige, heilige'. Maar in ieder geval, de bedoeling is dit: In Hem heilig. In Hem volmaakt, in Hem gekleed met de klederen van het heil.

Die heiligheid rust dus niet ergens in ons, op iets dat van ons is. Maar die berust daarin – en dan mag je van mij nog een stap verder gaan – dat de Heere die krauweltjes, - dat waren die tangetjes waar men het vlees mee uit de potten haalde in de tabernakel, de tempel – die bekertjes, ook nog wil gebruiken. Dat Hij ze wast. Dat Hij ze met Zijn lieve Geest soms laat glimmen van blijdschap. En dat Hij ze tot dienst gereed wil maken, dienstvaardig tot Zijn eer. Maar dan slaan we ons nog niet op de borst dat we heiligen zijn in onszelf. Want dan zullen we nog blijven zeggen: "Niet ik, maar de genade Gods heeft het gedaan. Niet wij, Hij alleen".

En als de Heere in de grote dag der dagen op het oordeel zegt: "Ik was hongerig en je hebt mij gekleed. Ik was dit en dat". Dan zeggen ze heel verbaasd: "Waar hebben wij dat gedaan, Heere?" Het leefde in hun bewustzijn niet zo van: Ik moet heilig zijn, ik moet de hemel verdienen, ik moet dit verdienen, ik moet dat. Nee. Maar de Heere zal zeggen: "Voor zover je dat aan één van Mijn minsten gedaan hebt, heb je dat aan Mij gedaan".

Van die heiligen is nu sprake: "Gemeenschap".

Ik heb wel meer gezegd: Gemeenschap dat is zoiets kostbaars. Als je zegt: "Dominee, ik ben getrouwd". Ja, ik ook, al bijna 25 jaar. Maar dat is nog geen garantie op zich van gemeenschap. Als je zegt: "Ik heb ook kinderen". Dat is ook nog niet de garantie van gemeenschap.

Gemeenschap, dat heb ik in de loop der jaren bij het ouder worden, steeds helderder mogen voelen en zien, dat is zoiets kostbaars. Gemeenschap. Dat heb je niet iedere dag, denk ik, Het is iets wat we door de zonde in het paradijs verloren hebben. Daar begint Adam gelijk tegen zijn vrouw – als hij tegen de Heere spreekt heeft hij het over zijn vrouw die de schuld is, en die vrouw geeft weer een ander de schuld. En zo is het vandaag de dag nog precies hetzelfde. "Als jij niet zo was, als jij niet zo deed, dan zou ik ook Want dat ik zo doe dat komt door jou. Jij vangt mij niet op, jij helpt mij niet, en jij interesseert je niet". Dat is altijd al zo. Dat is het tegendeel van gemeenschap.

Weet je jongens, jullie hebben wel eens een touwtje – dat deden wij vroeger, en ik doe dat zelf ook nog wel eens – dat uit drie of vier strengetjes bestaat, en dat kun je uit elkaar trekken. Dat krult allemaal. En dan knoop je die einden aan elkaar, en dan krijg je een veel langer touw. En dat is zo interessant voor een jongen, dat dat korte stukje touw van een meter, dan drie meter lang is. Een stevige knoop erin. En je moet het dan helemaal uit elkaar halen. Dat zit zo mooi in elkaar. Het lijkt net één touwtje, maar het zijn drie strengetjes, of meer.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

Ik heb vaak met verbazing zitten kijken als iemand bezig was om een strop te maken. Een strop in staaldraad. Al die dunne draadjes in elkaar vlechten totdat het gewoon één geheel is. Dan iets er overheen, en klaar.

Nu moet je je het zo eens voorstellen, gemeenschap is dat het allemaal in elkaar zit. Al die draadjes zijn samen één touw. Je kunt het moeilijk uit elkaar trekken, maar het kan wel. Nu, dat is het tegendeel van gemeenschap. Dat mooie rechte touw hangt daar, het is wel drie keer zo lang geworden, dat wel, maar het is niet meer zo sterk. Het is niet meer zo mooi, er zitten allemaal van die rafeltjes en kronkeltjes in. Het is alleen langer geworden. Dat is nu het tegendeel van gemeenschap, uit elkaar rafelen, uit elkaar trekken.

Zo zijn we geworden door de zonde. Denk aan Adam en Eva, denk aan Kaïn en Abel, denk maar aan al die dingen die er in de Bijbel opgeschreven staan. Allemaal dat touw uit elkaar halen.

Echt gemeenschap? Ja, dat heeft te maken met ons hele zijn, met ons hele bestaan. Dat zijn we gewoon kwijt geraakt in de zondeval.

Maar nu Christus. Christus kwam, en Hij wist wat gemeenschap was. Hij wist ook wat beoefening van de gemeenschap inhield. Met God, maar ook met de naaste. Hij leefde altijd in dat innerlijk vertrouwen, dag en nacht, op de Vader. Altijd was er die gemeenschapsoefening. Maar ook met de mensen.

Als Hij die lamme man ziet, die daar zo uit het plafond neerzakt voor Zijn voeten, dan kijkt Hij hem aan. En Hij voelt in één ogenblik de gemeenschap. Hij zegt: "Zoon", - je kunt ook lezen, kind – kind, je zonden zijn je vergeven". Daar zit je mee, dat is wat. De blinde man. "Wat wil je dat Ik je doen zal?" Iedereen zei: "Houdt je mond, zit niet zo te schreeuwen aan de weg. Denk je dat je alleen op de wereld bent?" Maar je moet maar blind zijn. "Gij Zoon Davids, ontferm U mijner!"

"Laat hem maar komen", onmiddellijk die gemeenschap. Ook met de enkeling, juist vaak met de enkeling. Omdat de enkeling niet terecht kon in de gemeenschap. Die konden allemaal goed heen en weer lopen, en daarom zeiden ze tegen die man: "Houdt nu eens op met je geschreeuw. Je weet toch dat je blind bent, leg je daar dan bij neer". Zo hard zijn de mensen. De Heere Jezus wil hem erbij hebben. "Wat wil je dat Ik doen zal?" "Heere, dat ik ziende mag worden".

Hij zie: "Word ziende". En hij is er ook bij, en hij wandelt in het vrolijk levenslicht.

God is de God van de gemeenschap. Zo onuitsprekelijk, wonderbaarlijk groot, dat Hij ons vlees en bloed heeft aangenomen, en op deze wijze in de gemeenschap is getreden met wat verloren was. Sterker kan niet, dat is onmogelijk. Dat de gemeenschap zo ver gaat – het verwezenlijken van de gemeenschap – dat je zegt: Nu, zij komen niet, zij kunnen niet, ze willen niet, maar Ik wil wel gemeenschap. Ik ga er gewoon naar toe. Ik word een Mens, Ik neem hun vlees en bloed aan. Ik zal ook eens benauwd worden, zo, heel eenvoudig gezegd.

Dat is de uiterste, opperste daad van gemeenschap, dat God Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft onder de mensen.

"Gemeenschap", daar begint het mee. "Dat de gelovigen allen" Eerst worden ze als gemeenschap getekend. De gelovigen. Of geloof je niet? Dat je wel geheiligd bent, in de kerk gebracht, maar niet gelooft. Dat is heel erg. Die niet gelooft is alreeds

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

veroordeeld, staat er geschreven. En zeker als het onverschilligheid is. Als je nu zegt: "Ach man, ik wou zo graag, kon ik dat nu maar eens geloven". Dat is wat anders, als je dat meent. Dan zal je zien dat de Heere je stenen zo mooi zal neerleggen, dat je zonder problemen – dat is raar gezegd – maar, het komt goed.

Ik het het wel eens meer gezegd, broeder Barneveld zit er bij. Zijn vrouwtje is al heel lang geleden verlost. Maar die kon ook zo vreselijk ongelovig praten. Het was nooit voor haar. Er zat bij haar niets en er was niets, het was allemaal niets. En je mag gerust weten, als ik dan naar Zonnegloren in Soest was geweest, dat ik er wel eens huilend vandaan kwam, en huilend er naartoe ging. Stiekem, ik poetste dat wel goed weg. Dat ik zei: "Mag het nu alstublieft eens anders wezen, Heere?" Want ik hield veel van haar. Juist omdat het geen mens was om een stukje godsdienst te maken. Helemaal niet, daar was ze misschien ook te nuchter voor. Maar vlak voor haar dood gaf ze onomwonden te kennen – niet een verhaal – dat ze geloofde in Hem, die de goddelozen rechtvaardigt om niet. Zonder poespas. Dat is groot.

Je zou zeggen, je moet maar trouw in de kerk komen, want daar maakt de Heere van ongelovige hurken, gelovigen. Die ondanks alle aanvechtingen zeggen: "Heere, ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp."

Nu, wij weten van Hetty, die nu zo ziek is. Ik weet nog goed dat ik eens een keer binnen kwam, en mamma was boven en de kindertjes waren nog klein, toen hoorde ik ze bidden met elkaar. En dat ging me zo door mijn hart, ik dacht: Heere, wat is dat waar. Hetty kwam niet uit een kerk, maar dat staat de Heere ook niet in de weg. Hij heeft haar erbij gebracht. De oprechtheid, geen bijzondere heiligheid zoals mensen dat willen. Nee, gewoon.

En als je dan bij elkaar bent, even maar, nog geen vijf minuten, en je merkt dan: Blijf je daar nu bij, bij dat geloof? "Ja dominee, altijd". Wat beschamend hè? Altijd daar bij blijven, bij die waarheid dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. Dan hoef je geen praatjes meer te hebben. Dan is een knipoogje genoeg, want daar gaat het net om. Al weet je zelf niet hoe het met je gaat, verder, dat is dan ook niet het belangrijkste. Wonderlijk!

Dat de gelovigen Dat is wel belangrijk, want je wordt als een ongelovige geheiligd, laat ik het zo maar eens even zeggen. God verwacht niet dat we hier als bekeerde baby's in de kerk gebracht worden. Het kan wel, maar dat is de gewone weg des Heeren niet. Dat weet God. Maar het is erger als je tien, twintig jaar onder het Evangelie zit, of nog langer, en je bent nog bezig met je opstand en tegenstand, en met jezelf handhaven. Dat is erger. Dan zit je wel bij de gemeenschap, maar je zit er nog niet in. Jij niet! Wij wel. Die gelooft, wel. Want die zal ook jou, buitenbeentje, opdragen aan de troon van de genade, en zeggen: "Och Heere, alstublieft, wil hem of haar in het hart bearbeiten. Dat hij mag gaan luisteren naar U en naar Uw stem". Maar je hebt er zelf nog niets aan in jouw stand.

Daarom hoop ik dat je ook mag komen tot: "Heere, ik geloof". Want Hij geeft dat uit genade, het allerheiligst geloof. Je moet ook niet zeggen: Ja, dan heb ik het zeker niet gekregen. Zo moet je er niet over praten. Nee, zeg dan liever: "Ach Heere alstublieft, ik houd er niet van en ik weet niet hoe het is, ik begrijp het niet, ik snap er niets van, dit en dat, ze kunnen mij nog meer vertellen. Zo ben ik, trouwe Heere. Zo ben ik nu, God. Maar ik weet dat het verkeerd is, dat ik ermee ten onder ga. Wilt U me er alstublieft bij

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

trekken, laat mij niet vergaan. Hat is alles mij eigen schuld, maar ach “. Dat is beter.

“Dat de gelovigen, allen en een ieder, als lidmaten aan de Heere Christus en al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben”.

Dat is één aan de Heere Christus. Hij is een persoon. Hij is een levende Heere. Wij geloven niet in ons geloof. Wij geloven ook niet in een aantal dogmatische stellingen, waar alles mee gezegd is, die in een oud boek staan opgeschreven. Wij geloven, als het goed is, tegen alles in. Want de duivel rust niet, en de twijfel steekt altijd weer de kop op. Maar wij geloven in een levend Persoon, iemand die er is. Daar geloof je in.

En dan kun je zeggen: Ja maar, als ik alles zie Net als die man in de Gooi- en Eemlander, die vroeger evangelist geweest is. Hij schrijft: - hij heeft er min of meer mee afgerekend, maar hij is er nog niet – “Door al die dingen; Auschwitz en alles, heb ik zo’n ommekeer in mijn leven meegemaakt. Nee, ik geloof dat niet meer”. Ik kan dat best begrijpen, daar gaat het niet om. Maar het geloof kan ik niet begrijpen, dat kan ik niet begrijpen. Dat je bij alles wat met elkaar in strijd lijkt te zijn, bij al die dingen waar je geen passende verklaring voor wet, wat je niet op kunt lossen, waar je als het ware maar in het duister tast, om dan toch door die verborgen kracht van de Heilige Geest, boven álles uit: “Heere, ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp. ’t Is trouw al wat Gij ooit beval, het staat op recht en waarheid pal”, dat kan ik niet begrijpen. Dat andere allemaal wel.

Als een mens op een gegeven moment tot de conclusie komt: Als dat nu een God is, die zoveel miljoenen mensen in de gaskamer laat sterven zonder een hand uit te steken, dan kun je wel door blijven gaan. Maar om te geloven dat God, die oneindig grote God, dwars door de ellende die we onszelf op de hals gehaald hebben, hoor. Het waren ook de producten van mensen, van mensenbeschaving, mensencultuur, die daar zo beestachtig huis hielden, en erger. Het waren exponenten van het menselijk geslacht. Maar dat, desniettegenstaande, God doorgaat, dwars door alles heen, om een volk toe te bereiden.

Als die man van de Gooi- en Eemlander bij me geweest was, had ik zo graag even gezegd: “Joh, ik heb ook nog een verhaal”. Van een Joodse vrouw die mij wel eens gebeld heeft. Die in dat vernietigingskamp waar alles van haar familie praktisch werd vermoord, tot het geloof in de Heere Jezus kwam. Dáár! Die alleen maar het ‘Onze Vader’ kon bidden. Dat hadden twee Nederlands zusjes haar geleerd, die daar ook vernietigd werden. En dat had zo’n indruk op haar gemaakt, dat gebed, dat ze was eigenlijk al een christen. Maar dat laatste duwtje kreeg ze toen die zusjes hand in hand naar voren gingen voor het vuurpeloton, voor de kuil waar ze in moesten, en toen zongen:

‘Dan ga ik op tot Gods altaren
tot God, mijn God, de Bron van vreugd’

Is dat niet een wonder? Dat is een groter wonder dan dat je zou gaan vloeken en tieren, en wanhopig schreeuwen. Dát is te begrijpen. Maar dat andere is niet te begrijpen. Dat je zo de kuil in mag vallen:

‘Dan zal ik juichend, stem en snaren
Ten roem van Zijne goedheid paren’.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55

“De gelovigen, allen en een ieder, aan de Heere Christus ...”. Aan de Persoon, Hij is de Levende. Misschien denk je: Man, jij hebt zeker een sterk geloof? Nou, helemaal niet, zo voel ik het niet. Nee, ik heb vaak een stemmetje gehoord van binnen dat zei: “Moet jij nu gaan preken vanavond of vanmiddag? Houdt alsjeblieft op”. Nee, ik zou zeggen: Je kunt het zó niet vertellen of ik weet ervan. Je kunt het zo erg niet zeggen, dat je aan alles twijfelt misschien, maar ik zou je toch graag recht aan willen kijken en zeggen: Wat dan? Zou je werkelijk vandaag, nu, kunnen zeggen: “Adieu”? Ja, dat kun je dan trouwens niet meer zeggen, a-Dieu, als God er niet meer is. Of zullen we door de tranen heen elkaar toeroepen: “HIJ LEEFT! En daarom ben ik blij geweest”. Daarom zijn we erdoor gekomen, omdat HIJ LEEFT en dáárom mogen we nog wachten op de onthulling, als de grote deuren opengaan en het licht valt binnen. En Hij zal zijn laatste belofte gaan vervullen.

Met Christus. Hij is de LEVENDE Heere.

Petra hoopte maar dat de Heere Jezus haar moeder zou helpen. Daar hoeft ze niet aan te twifelen. En als er iemand zou zeggen: Is Hij er wel bij? Ik zeg het in de Naam van God: Hij is er wel zeker bij. Als je leeft en als je sterft, hij IS er bij. Echt waar! En Hij is zo'n getrouwe Heere, Hij draagt ons, met kruis, met de tegenspoed, met het verdriet, met de dood, met het leven. Hij draagt alles in Zijn lieve handen en hart.

En daarom: - we gaan niet verder meer – Hoop op God, gij zult Hem nog loven!

AMEN